

Per Evenäs
Kvalitetsstrateg
per.evenas@trelleborg.se

Kommunstyrelsen

Remissyttrande - SOU 2021:75 En god kommunal hushållning

Sammanfattning

Trelleborgs kommun har mottagit en remiss från Finansdepartementet avseende en genomförd utredning som lämnar förslag på hur kommunernas ekonomistyrning kan effektiviseras för att möta framtida utmaningar och en god välfärd. Förslagen handlar bland annat om hur uppföljning och rapportering kan revideras och hur staten i högre grad kan erbjuda stöd beträffande ekonomisk styrning.

Trelleborgs kommun ser flera punkter i utredningens förslag som förenklar processerna kring styrning och stärker kommunens självständighet; att effektivisera uppföljningen vid delårsbokslut och årsbokslut bidrar till en mer effektiv administrativ hantering och en tydligare redovisning. Att förbättra hantering och tillgänglighet av nationell och regional statistik är till godo för kommunerna. Idén om att inrätta en slags myndighetsfunktion med uppdrag att stödja kommuner i sitt arbete med ekonomistyrning kan också vara en resurs för kommuner under förutsättning att stöd, *snares än styrning*, är det primära uppdraget för en sådan.

Trelleborgs kommun anser emellertid att det krävs ett stort mått av balans mellan nationell och lokal styrning vid utformningen av utredningens föreslagna åtgärder. Med utgångspunkten att upprätthålla kommunernas självstyre, ansvar och befogenheter.

Beslutsunderlag

Kommunledningsförvaltningens tjänsteskrivelse Remissyttrande En god ekonomisk hushållning, KS 2021/674, 2021-11-10
Remissmissiv, Betänkandet: En god kommunal hushållning (SOU 2021:75)

Kommunledningsförvaltningens förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslås besluta att föreslå kommunstyrelsen besluta

att anta yttrandet som sitt eget.

Beslutet skickas till

Finansdepartementet, regeringskansliet

Ärendet/remissyttrande

Trelleborgs kommun har mottagit en remiss från Finansdepartementet, Regeringskansliet, avseende en genomförd utredning som lämnar förslag på hur regionernas och kommunernas ekonomistyrning kan effektiviseras för att möta framtida utmaningar och en god välfärd. En effektiv ekonomistyrning förstärker möjligheterna för kommuner och regioner att klara sina åtaganden inom de ekonomiska ramar som står till förfogande.

Utredningen har haft i uppdrag att bedöma om nuvarande regelverk för ekonomisk förvaltning utgör en bra grund för en effektiv ekonomistyrning och att föreslå ett sammanhållet regelverk som ger kommuner och regioner goda förutsättningar att möta framtida utmaningar. Betänkandet innehåller förslag på hur regelverket om bland annat uppföljning och rapportering kan revideras och hur staten i högre grad kan erbjuda stöd beträffande ekonomisk styrning.

Trelleborgs kommun ser fördelar och utvecklingsmöjligheter i utredningens förslag, och delar ståndpunkten om ett behov beträffande en utveckling av den statliga ekonomistyrningen. Inte minst då tillsitsdelegationen har som ambition att förenkla respektive verksamhets *styrmodell*, öka den kvalitativa uppföljningen i förmån för snårig rapportering samt sätta medborgaren och den verksamhetsnära servicen i fokus. Utredningens förslag ska därmed bidra till öka medborgarens förtroende för att kommunen eller regionen bedriver en god ekonomisk hushållning, vilket bör vara en naturlig del av införandet. Det kommunala uppdraget, självstyret och ett medborgarperspektiv är centrala utgångspunkter för styrningen.

Förslaget om att effektivisera uppföljningen vid delårsbokslut och årsbokslut ger kommunerna möjlighet till en mer effektiv administrativ hantering av redovisningen, tack vare föreslagna förändringar om delårsrapportens omfattning och krav på revision.

Trelleborgs kommun anser emellertid att, vilket utredningen ger uttryck för, att det krävs ett stort mått av balans mellan nationell och lokal styrning vid utformningen av utredningens föreslagna åtgärder. Likaså att definitioner av styrbegrepp och ekonomiskt resultat är enkla att tolka för kommunen, särskilt då de ska kunna följas upp på samma sätt och är grunden till den statistik som redovisas av exempelvis SCB och Kolada.

Den tioåriga planen som betänkandet innehåller bör i dess riktlinjer för utformning och upprättande, vara anpassad till kommunernas mandatperioder på ett sätt som gör att det långsiktiga perspektivet bibehålls samtidigt som det kommunala perspektivet, baserat på kommunalvalen var fjärde år vidmakthålls. Kommunernas verksamhetsmål står främst, och eventuella nationella mål behöver därmed tas i beaktan då regelverket revideras. Särskilt då den revidering och effektivisering utredningen lämnar förslag på i hög grad består riktlinjer för ekonomisk styrning.

Att ändra definition till en *God kommunal hushållning* kan bidra till att medborgaren uppfattar det kommunala uppdraget som mer kvalitativt jämte det för närvarande mer kostnadseffektiva uppdraget. Men då en tioårig plan, enligt betänkandet, i hög grad handlar om ekonomiska mål behöver verksamhetens mål spegla de ekonomiska målen. Då en tioårsplan ska revideras inför varje

mandatperiod är annars risken att den upplevs och hanteras som fyraårig, i synnerhet vid byten av politiskt majoritet i samband med de allmänna valen. Ytterligare en effekt av förslagen är att kommuner och regioner behöver utvärdera de digitala verktyg som används för planering och uppföljning med utgångspunkten; effektivitet och nytta. Kommunerna bör i större utsträckning anpassa verktygen efter exempelvis kommunens behov, storlek och uppdrag. Merparten av systemen är idag uppbyggda enligt en struktur som motsvarar dagens allmänna riktlinjer och tillvägagångssätt avseende planering och uppföljning. Dels kan det vara riktlinjer från RKA, dels en arbetsmetod som har etablerats i stora delar av kommunsverige under den senaste tioårsperioden.

Idén om att inrätta en slags myndighetsfunktion med uppdrag att stödja kommuner i sitt arbete med ekonomistyrning är ett behov som Trelleborgs kommun delar med utredningen. Trelleborgs kommun anser att en sådan funktion primärt ska bistå med kunskap och stöd om ekonomisk och statistisk analys. Metoden för hur styrningen ska ske i praktiken i en kommun, exempelvis balansen mellan olika tidsperspektiv eller definitioner och begrepp, bör vara så tydlig att kommunen eller regionen själva kan ansvara för *metoden*. Det ställer krav på att verksamhetens egen tolkning följer någon form av röd tråd och går att jämföra med exempelvis andra kommuner. Samtidigt som den enskilda kommunens självständighet i första hand beaktas.

Förslaget om att förbättra hanteringen och kommunikation av nationell och regional statistik är till godo för kommunerna. Statistik för ekonomisk och verksamhetsmässig analys och prognoser är av stor betydelse för det långsiktiga, tioåriga, perspektiv utredningen föreslår. I synnerhet nationella ekonomiska prognoser såsom statistik över befolknings- och demografisk utveckling, sysselsättningsstatistik eller prognoser avseende kommunernas framtida personalförsörjningsbehov. Den typen av statistik som ska vara lättillgänglig, tidigt uppdaterad och statistiskt säkerställd för inhämtning av den enskilda kommunen.

Sammanfattningsvis anser Trelleborgs kommun att det krävs ett stort mått av balans mellan nationell och lokal styrning vid utformningen av utredningens föreslagna åtgärder. Med utgångspunkten att upprätthålla kommunernas självstyre, ansvar och befogenheter enligt gängse lagstiftning.